

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 188 | Tarih 22-28 Ocak, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 50 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Ocak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Ermeni yazar ve dilbilimci Sevan Nişanyan hakkında İslami ezanla ilgili sözleri nedeniyle suç duyurusunda bulundu.

24 Ocak: Türkiye'nin güneydoğusunda jandarmalar, 2011 Roboski katliamının kurbanlarını anan WhatsApp paylaşımları nedeniyle üç okul müdürünü gözaltına aldı.

24 Ocak: Türkiye'nin doğusunda, geçen yıl Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) tarafından yönetilen bir belediyenin başkanına bağlı iki kişinin saldırısına uğrayan yerel gazeteci Sinan Aygül, saldırganlardan birine hakaret ettiği gerekçesiyle hapis cezasına çarptırıldı.

26 Ocak: Ahmet Ayva adlı Türk gazeteci, terörle ilgili suçlardan aldığı mahkûmiyet kararının Yargıtay tarafından onanmasının ardından İstanbul'da cezaevine gönderildi.

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

28 Ocak: Türkiye İçişleri Bakanı, maskeli saldırganların Pazar günü İstanbul'daki bir İtalyan kilisesine ayın sırasında saldırı düzenlediğini ve bir kişinin öldüğünü söyledi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

22 Ocak: Avrupa'daki dört yargıç derneği tarafından Türkiye'de hukukun üstünlüğünü desteklemek amacıyla kurulan uluslararası bir platform, Türkiye'ye hukukun üstünlüğünün yeniden tesis edilmesi için gerekli adımları atması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına uyması çağrısında bulundu.

25 Ocak: Türkiye'den Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) yapılan yaklaşık 23.400 başvuru, mahkemenin istatistiklerine göre Türkiye'yi 2023 yılında en çok dava açılan ülke konumuna getirdi.

DİĞER AZINLIKLAR

26 Ocak: Yeniden Refah Partisi (YRP) 31 Mart 2024 yerel seçim çalışmaları kapsamında sosyal medyada yayınladığı videolarda "Ahlak yoksa LGBT var!" ve "Sapkın örgütleri

şehrimizden kovacağız" gibi ayrımcı ve LGBTİ+fobik ifadeler kullandı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

23 Ocak: Türkiye'nin orta kesiminde yer alan Çorum cezaevindeki kadın mahkûmların aileleri kötü koşullar ve aşırı kalabalıktan şikâyetçi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

22 Ocak: Diyarbakır'da gardiyanların, ziyaretçi görüşünden hüccesine dönen bir mahkûma selam verdikleri gerekçesiyle altı mahkûmu darp ettiği iddia edildi.

25 Ocak: Ankara Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde mahpusların koşulları hiçbir gerekçe gösterilmeden değiştirildi ve bazı mahpuslar gardiyanların fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kaldı.

26 Ocak: Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM) Çarşamba günü, son yıllarda Türkiye'den bildirilen olaylardaki artış iddialarını ele alarak Avrupa'daki gözaltı yerlerinde işkence ve kötü muameleyle ilişkin bir karar kabul etti.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

25 Ocak: Freedom House'un Stockholm Center for Freedom (SCF) tarafından aktarılan küresel sınır ötesi baskı raporuna göre, Ankara'nın kampanyası öncelikle Gülen hareketiyle bağlantılı kişileri hedef alıyor, ancak hükümetin çabaları Kürtleri ve solcuları da kapsayacak şekilde genişledi. Türk yetkililer 2014'ten bu yana 132 olay ya da toplamın yüzde 15'i oranında doğrudan, fiziksel sınır ötesi baskı uygulamıştır.